

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Соня Колева Тончева, д.оз.н
Директор на Филиал Шумен, МУ – Варна
Национален консултант по Здравни грижи
Член на Научното жури, съгласно Заповед № Р 109-109/ 01.06.2018г. на
Ректора на Медицински университет “Проф. д-р П. Стоянов“ – Варна

Относно: процедура за заемане на академична длъжност „професор”

в област 7 „Здравеопазване и спорт”; професионално направление 7.4, Обществено здраве 7.1., научна специалност „Управление на здравните грижи”. за нуждите на Катедра „Здравни грижи“ – ФОЗ на Медицински университет Варна.

Настоящият конкурс за заемане на академичната длъжност “професор” е обявен в ДВ, бр. бр. 36 от 27.04.2018 г. и в него участва един кандидат – доц. Силвия Борисова Димитрова, д.оз.н – ръководител Катедра Здравни грижи на ФОЗ при Медицински университет Варна.

Съгласно заповед № Р 109-620/ 19.07.2018г. на Ректора на Медицински университет – Варна съм Председател на Научно жури, изготвящ становище по процедура за заемане на академична длъжност „професор” по научното направление в област 7 „Здравеопазване и спорт”; професионално направление 7.4, Обществено здраве 7.1., научна специалност „Управление на здравните грижи” за нуждите на Катедра „Здравни грижи“ – ФОЗ към Медицински университет Варна.

I. Общо описание на представените материали за конкурса

Представената документация от доц. С. Борисова създава представа както за научното и професионално развитие на кандидата, така и за неговите личностни качества. Съдържа всички необходими документи за заемане на академичната длъжност „професор” съгласно изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и звания в МУ – Варна.

Общият брой на научните трудове, с които доц. Борисова участва в настоящия конкурс за „Професор” са общо 102 заглавия, от които 50 са след хабилитирането ѝ като доцент, от които 44 подлежат на рецензиране, разпределени по видове както следва:

- Дисертационен труд – 1;
- Монография - 1;
- Учебници – 6;

- Публикации в периодични научни списания – 26, от които 9 в чужбина;
- Пълнотекстови публикации в сборници – 10, от които 1 в чужбина;

Публикационната активност на кандидата е почти равномерно разпределена през времето на академичното развитие, и най – вече през последните две години в конкретни научни направления, които напълно съответстват на професионалното направление на обявения конкурс. Публикациите са в български и чужди специализирани научни списания. Разпределението на научните трудове по място на участие в авторските колективи е представено в **Таблица 1**.

Таблица 1. Разпределение на научната дейност и активност, според мястото им в разделите на списъка и мястото на автора в авторския колектив (след АД „Доцент“)

Самостоятелен и първи автор	Втори автор	Трети и последващ автор	Общо
Монография, автореферат, учебници			
2	4	2	8
Публикации в периодични научни списания в чужбина			
6	-	3	9
Публикации в периодични научни списания в България			
5	9	3	17
Публикации в рецензирани сборници в чужбина			
-	-	1	1
Публикации в рецензирани сборници в България			
3	2	4	9
Общо публикации в научни списания и сборници			
14	11	11	36
Общо научна дейност			
16	15	13	44
36.4%	34.1%	29.5%	100%

Оценявам положително участието на доц. Борисова като втори и последващ автор в разработени от преподаватели в Катедра здравни на МУ Варна учебници и учебни ръководства и препоръчвам в следващи издания да бъде водещ автор, както и да развива самостоятелна издателска дейност.

Научните изследвания покриват проблематика, насочена към актуални и значими проблеми в областта на здравните грижи и сестринството в България и в международен мащаб. Научно – изследователската, практико – приложната и професионално – педагогическата дейност от началото на научно-преподавателската кариера и до днес, запазват своя постоянен характер в следните **основни направления**:

1. Иновации в обучението на медицинската сестра и други медицински специалисти

2. Добри практики в здравните грижи.
3. Процес на професионализация на медицинската сестра.
4. Промоция на здраве (роля на медицинският специалист в здравното обучение)

По количествени показатели на критериите за присъждане на академичната длъжност „професор“, на основание ПРАС в МУ - Варна, продукцията, представена от кандидатката надхвърля изискванията за АД „професор“.

II. Отражение на научните публикации на кандидата в националната и чуждестранна литература (цитирания)

Кандидатът представя общ списък със 106 цитирания, от които 102 са цитирания от публикации до момента на придобиване на АД „доцент (2013г.) и 4 цитирания на публикации с които участва в конкурса за АД „професор“. Справката с посочените цитирания от други автори е изготвена от библиотеката на МУ-Варна, въз основа на регистрация в базите данни на Web of Knowledge, Scopus, Google Scholar.

III. Комплексна, качествена оценка на учебно-методическата и преподавателска дейност , включително научно ръководство

- **Учебно-педагогическа дейност** (работа със студенти и докторанти):

Кандидатът в настоящия конкурс доц. С. Борисова осъществява лекции на студенти от специалност „акушерка“ и специалност „медицинска сестра“, *по 15 от които е титуляр, със значителна учебна натовареност.* Води упражнения и по дисциплината „Инжекционна техника“ на специалност „Медицински козметик“ в МК - Варна.

Специалност „Медицинска сестра“ - титуляр на 10 задължителни, свързани със сестрински грижи с различни заболявания и 3 избираеми дисциплини

- ✓ Философия и въведение в сестринските грижи. Теоретични основи
- ✓ Сестрински грижи при деца и възрастни с увреждания
- ✓ Сестрински грижи при болни с хирургични заболявания
- ✓ Сестрински грижи при болни със соматични заболявания
- ✓ Сестрински грижи при болни с онкологични заболявания
- ✓ Сестрински грижи в педиатрията
- ✓ Сестрински грижи за неврологично болни
- ✓ Сестрински грижи за психично болни
- ✓ Сестрински грижи за възрастни
- ✓ Сестрински грижи по домовете
- ✓ Сестрински грижи в реанимацията и интензивната терапия
- ✓ *Грижи за здравето и болно дете*
- ✓ *Предимство на естественото хранене при кърмаче*
- ✓ *Сестрински грижи за родилка и новородено*

Специалност „Акушерка“ - титуляр на 5 задължителни дисциплини.

- ✓ Философия и въведение в сестринските и акушерски грижи. Теоретични основи

- ✓ Специални грижи при бременни и родилки с хирургични заболявания
- ✓ Специални грижи при бременни и родилки в реанимацията и интензивната терапия
- ✓ Специални грижи при бременни, родилки и гинекологично болни с инфекциозни и венерологични заболявания
- ✓ Акушерски и сестрински грижи при онкологично болни жени

Доц. С. Борисова е научен ръководител на 6 дисертационна труда, от които трима докторанти успешно защитили и научен консултант на 1 дисертационен труд. През периода 2014-2018 г. е научен ръководител на 14 дипломанта по специалност „Управление на здравните грижи“ и рецензент на 6 дипломни работи по същата специалност. Член на редакционни 2 колегии - Сп. Здравни грижи и Scientific electronic journal "Health Academy Kastamonu", Kastamonu University. Доц. С. Борисова е ръководила общо 6 студента, които са участвали в студентски научни сесии.

- Научна и научно-приложна дейност

Доц. Борисова участва в редица проекти предимно с приложна стойност в областта на здравните грижи и студентско участие. Те могат да бъдат представени в следните групи:

- ✓ Проекти финансирани от УНИЦЕФ, Американски червен кръст, Агенция по заетостта към МТСГ - 3
- ✓ Проекти финансирани по различни европейски програми като Оперативна програма за развитие на човешките ресурси, съфинансирана от Европейски социален фонд и Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ - 5
- ✓ Проекти по Схемата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: Проект на МОН, осъществен с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз - 2

Извън аудиторната заетост на кандидата включва активно участие в подготовката и провеждането на акредитационни процедури по Здравни грижи - Медицинска сестра, Акушерка, процедури за разриване на Филиали в Сливен, Шумен и В. Търново. Доц. Борисова участва в научни журита за присъждане на научно – образователни степени и за академични длъжности.

IV. Оценка на личния принос и качества на кандидата

Цялата научна продукция, професионална и педагогическа работа на доц. Борисова е посветена и отдадена на здравните грижи и техният съществен принос за общественото здраве. Нейните личностни и професионални качества, проявени в процеса на обучение и в следствие в академичната и работа ми дават основание да я определя като колега, който е готов да сътрудничи и подпомага вземане на решения свързани с учебната и преподавателска дейност. Нейните научни достижения в областта на здравните грижи са важни не само в рамките на МУ – Варна, където е ръководител на Катедрата по здравни грижи, но така също и в национален аспект. Доц. Борисова има

изразени лидерски качества и умения, организаторски способности и комуникативни умения.

V. Критични бележки

Доц. С. Борисова притежава достатъчен професионален опит и за в бъдеще препоръчвам тя да реализира своите творчески идеи и ги представи на повече научни форуми по здравни грижи, както и да публикува повече като самостоятелен автор, за да представи по – убедително авторските си концепции и виждания за развитието на здравните грижи у нас. Препоръчвам да се запази и развие сътрудничеството с колеги от страната и чужбина като се организират конференции и практически срещи по проблемите на Здравните грижи.

VI. Заключение

Имайки предвид гореизложеното, намирам за основателно да предложа на Научното жури да предложи на Ректора на Медицински университет – гр. Варна кандидатурата на доц. **Силвия Борисова Димитрова, д.оз.н** за заемане на академичната длъжност ”професор” (в област 7 „Здравеопазване и спорт”; професионално направление 7.4, Обществено здраве 7.1., научна специалност „Управление на здравните грижи”) в Катедра здравни грижи на ФОЗ към МУ - Варна.

03.08.2018

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НЖ:
Проф. д-р Соня Тончева, д.оз.н.